

ข้อมูลผลงานรัฐบาล 4 ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. การบริหารจัดการน้ำ

การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง ลดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ เป็นที่ทราบกันดีว่า เมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูฝน ประเทศไทยจะประสบปัญหาอุทกภัยทั่วทุกภาคของประเทศ พอเข้าสู่ฤดูแล้งมีปัญหาภัยแล้งติดตามเป็นจำนวนมาก กลายเป็นปัญหาซ้ำซาก รอการแก้ไขปัญหาให้เกิดความยั่งยืน รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีแผนการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบด้วย “แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปี 2561 - 2580)” เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของประเทศ ในระยะยาวและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มีการบูรณาการหน่วยงานด้านการบริหารจัดการน้ำในประเทศ กว่า 38 หน่วยงาน เพื่อให้การทำงานมีเอกภาพและเกิดความคล่องตัวเพิ่มมากขึ้น

5 แนวทางของแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

- 1.การจัดการพื้นที่ปลูกข้าวและปล่อยน้ำให้เหมาะสมกับสภาพดิน ฟ้า อากาศ เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัยของชุมชนเมืองแลพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ
- 2.การจัดการน้ำอุปโภค บริโภค เพื่อพัฒนาประปาหมู่บ้าน 7,490 แห่ง ปรับปรุงประปาหมู่บ้าน 9,093 แห่ง เพิ่มระบบประปาชุมชนเมือง 255 แห่ง และขยายเขตประปา 688 แห่ง ทำให้มีน้ำอุปโภค บริโภคครอบคลุมทั่วประเทศ
- 3.การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต เพื่อจัดหาน้ำต้นทุนในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคเศรษฐกิจอื่นๆ
- 4.การจัดการคุณภาพน้ำ เพื่อให้แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ระดับพอใช้ขึ้นไป
- 5.การฟื้นฟูป่าต้นน้ำและพื้นที่เสื่อมโทรม เพื่อปรับสมดุลระบบนิเวศ โดยมีเป้าหมายฟื้นฟูป่าต้นน้ำ 4.77 ล้านไร่

หน้าฝนปี พ.ศ. 2558 – 2559 น้ำไม่ท่วมแต่ฝนแล้ง

หน้าฝนปี พ.ศ. 2560 – 2561 มีปริมาณน้ำฝนมาก และปริมาณน้ำในเขื่อนเท่ากับปี 2554 คาดการณ์ว่าจะเกิดน้ำท่วมใหญ่ แต่ด้วยการวางแผนการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ เพราะกับการแนะนำปรับเปลี่ยนฤดูกาลทำนาปีของชาวนาในภาคกลางให้เร็วขึ้น 1 เดือน เพื่อเกี่ยวข้าวให้เสร็จในเดือนสิงหาคม จึงระบายน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาลงทุ่ง 12 ทุ่ง เนื้อที่ประมาณ 1.15 ล้านไร่ เป็นแก้มลิงธรรมชาติชะลอน้ำได้ 1,500 ล้านลูกบาศก์เมตร

โดย 5 ปีที่ผ่านมาในยุครัฐบาลพลเอกประยุทธ์ สามารถประหยัดงบประมาณจากการจัดซื้อจัดจ้างได้ 28,716.80 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.48 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

การเดินหน้าขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมานั้น ประเทศไทยสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทานและปริมาณน้ำได้ถึง 4 เท่าของรัฐบาลที่ผ่านมา และสามารถลดพื้นที่น้ำท่วมได้ เหลือ 1.67 ล้านไร่ จากเดิม 5.66 ล้านไร่ และลดปัญหาหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งจากเดิม 22,813 หมู่บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554 เหลือเพียง 3,030 หมู่บ้านตั้งแต่ปี 2558 ถึงปัจจุบัน

2. การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

https://www.youtube.com/watch?v=TNG0_UOq0us&feature=youtu.be (คลิปประกอบ)

ตั้งแต่ปี 2558 ถึงปัจจุบัน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก. จัดที่ดินในรูปแบบสถาบันเกษตรกรตามนโยบาย คทช. ไปแล้วจำนวน 12 สหกรณ์ เนื้อที่ 14,083 ไร่ ในพื้นที่ 7 จังหวัด คือ จังหวัดอุทัยธานี กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สระแก้ว ชลบุรี กาญจนบุรี และสุราษฎร์ธานี มีเกษตรกรได้รับประโยชน์ 1,614 ราย สำหรับในปีงบประมาณ 2562 นี้ ส.ป.ก. มีเป้าหมายในการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินอีกประมาณ 35,000 ไร่ ทั้งในรูปแบบสถาบันเกษตรกรและจัดตามระเบียบปกติของ ส.ป.ก. เพื่อลด

ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความยากจน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างคุ้มค่า และคุ้มครองสิทธิให้อยู่กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าว ส.ป.ก. ได้บูรณาการความร่วมมือกับ 8 หน่วยงาน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม โดยได้มีการลงนามบันทึก MOU การบูรณาการพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 36/2559 และพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 2561 ที่ผ่านมา ประกอบด้วย กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อบูรณาการแผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็น ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของที่ดิน รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ ด้านเกษตรกรรม การจัดสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีรายได้ที่มั่นคง ในพื้นที่เป้าหมายการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) จำนวน 13 จังหวัด พื้นที่ 29,587 ไร่ 32 แปลง เป้าหมายเกษตรกรที่จะได้รับประโยชน์ 3,166 ราย

3. การแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) ของไทย

รัฐบาลให้ความสำคัญและเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหาการประมง IUU ของไทยเป็นวาระแห่งชาติ ที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขโดยด่วน และดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป พร้อมทั้งมีนโยบายในการปฏิรูปการประมงของไทย โดยตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ไทยได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการประมง IUU พร้อมวางรากฐานระบบป้องกันการทำประมง IUU ไว้ได้โดยสมบูรณ์ คณะกรรมาธิการสหภาพยุโรป จึงได้ประกาศปลดใบเหลืองให้แก่ประเทศไทยเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 ที่ผ่านมา โดยมี พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ ประธานคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย เป็นหัวหน้าคณะเดินทางไปร่วมงานแถลงข่าว ณ ราชาอาณาจักรเบลเยียม โดยสหภาพยุโรปให้การยอมรับว่าไทยได้มีความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาการประมง IUU ได้สมบูรณ์แล้ว หลังจากที่ไทยและสหภาพยุโรปมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการประมง IUU อย่างใกล้ชิดร่วมกันมาตลอดเกือบสี่ปี โดยคณะกรรมาธิการยุโรปเห็นว่า ไทยได้ทบทวนกรอบกฎหมายประมง โดยออกพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2560 ให้สอดคล้องกับกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ ซึ่งได้สร้างความเข้มแข็งในด้านการดำเนินการของรัฐเจ้าของธง รัฐเจ้าของท่า รัฐชายฝั่ง และรัฐตลาด รวมทั้งในกรอบกฎหมาย และบทลงโทษเพื่อการยับยั้งไว้อย่างชัดเจน มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรประมง มีการนำแผนระดับชาติในการควบคุม ตรวจสอบมาใช้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระบบติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง รวมทั้งระบบติดตามเรือประมง และมีแผนงานการเก็บรวบรวมข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ สร้างความมั่นใจและมีความโปร่งใสในการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าประมง โดยสร้างความเชื่อมั่นในการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ มีการดำเนินการตามมาตรฐานการอนุรักษ์และบริหารจัดการขององค์การบริหารจัดการระดับภูมิภาค สร้างความเข้มแข็งในสมรรถนะด้านการบริหารในการควบคุม ตรวจสอบ และสังเกตการณ์ รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับประเทศที่สามที่เกี่ยวข้อง โดยไทยในฐานะผู้ผลิตและส่งออกอาหารทะเลรายใหญ่อันดับ 4 ของโลก พร้อมทั้งจะร่วมรับผิดชอบกับประชาคมโลกในการรักษาทรัพยากรทางทะเล และการทำประมงตามหลักสากลต่อไป

โดยกรมประมงดำเนินการควบคุมการประมง IUU และการดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ IUU ของยุโรป สรุปดังนี้

1. การตรวจรับรองสัตว์น้ำขึ้นท่าและการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำและใบรับรองการแปรรูปสัตว์น้ำให้แก่ผู้ประกอบการสำหรับกักเก็บสินค้าสัตว์น้ำที่ส่งออกไปสหภาพยุโรป
2. การควบคุมการทำประมงของเรือประมงไทยให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ IUU โดยกรมประมงร่วมกับกรมเจ้าท่าเร่งรัดในการจดทะเบียนเรือและการออกอาชญาบัตรให้แก่เรือประมงไทย เพื่อไม่ให้เรือประมงเป็นเรือผิดกฎหมาย

3. กำหนดให้มีการรายงานผลการจับสัตว์น้ำของเรือประมงไทย โดยใช้สมุดบันทึกทำการประมง (Fishing Logbook) และดำเนินการตรวจสอบย้อนกลับสัตว์น้ำตลอดสายการผลิตจากท่าเทียบเรือถึงโรงงานแปรรูป พร้อมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลการทำประมง
4. ควบคุมการทำประมงสำหรับเรือประมงไทยในน่านน้ำไทย โดยเรือตรวจการณ์ประมง และดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการประมง
5. ทำการตรวจรับรองสุขลักษณะเรือประมงไทยเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมประมงกำหนด
6. การประชาสัมพันธ์การดำเนินการตามกฎหมาย IUU ให้แก่ภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและให้ความร่วมมือการดำเนินการ เพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการค้าสินค้าประมง
7. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำเพื่อควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานในการควบคุมการทำประมง IUU และส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรป

4. โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา

https://www.youtube.com/watch?v=HMBvT8sg_Y&feature=youtu.be (คลิปประกอบ)

รัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา เพื่อเป็นโมเดลในการปฏิรูปภาคการเกษตร โดยวางแผนการผลิตการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการตลาดนำการผลิตของรัฐบาล สนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ตลาดต้องการ ปรับสมดุลการผลิตข้าวให้เหมาะสมตามกลไกตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรไทยให้ดีขึ้นอย่างมั่นคง เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถือเป็นพืชทางเลือกที่ดีอีกพืชหนึ่งในการดำเนินการ เนื่องจากยังมีความต้องการใช้สำหรับอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ภายในประเทศ มากถึง 8 ล้านตัน แต่มีปริมาณการผลิตได้เพียง 5 ล้านตัน และยังเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย ถึงเกือบครึ่งหนึ่งของข้าว

การส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา จึงเริ่มวางแผนขึ้น ตั้งแต่ช่วงเดือน กันยายน 2561 และปิดรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จนถึงวันที่ 15 มกราคม 2562 ที่ผ่านมามีเกษตรกรแจ้งความประสงค์และสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 95,592 ราย พื้นที่ 805,903 ไร่ ใน 37 จังหวัดที่เป็นพื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าวโพดและมียอดตลาดรับซื้อแน่นอน ซึ่งเกษตรกรหันมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้รับการดูแลและคำแนะนำ จากทุกหน่วยงาน ปัจจุบันราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้ง ขยับตัวสูงขึ้น ที่ความชื้น 27-30 % ขายได้ราคากิโลกรัมละ 7 บาท เกษตรกรเมื่อหักต้นทุนแล้วเหลือกำไรประมาณ 4,555 บาทต่อไร่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงเดินทางสานต่อโครงการสานพลังประชารัฐ เพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนาอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกษตรกรกว่า 9 หมื่นคน พื้นที่ 8 แสนไร่ ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด เป็นต้นแบบและแนวทางที่จะปฏิรูปภาคการเกษตร นำไปสู่การผลิตภาคการเกษตรที่ยั่งยืน

รัฐบาลมุ่งหวังให้เกษตรกรมีข้อมูลเกี่ยวกับราคาและรู้เงื่อนไข การรับซื้อผลผลิต รวมทั้งปริมาณความต้องการผลผลิตของตลาดก่อนตัดสินใจลงมือทำการเพาะปลูก โดยมีมาตรการลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพของเกษตรกร เช่น การหาตลาด หรือผู้รับซื้อสินค้าเกษตรล่วงหน้า การทำประกันภัยพืชผล และการสนับสนุนความรู้และสินเชื่อในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรการดำเนินงาน เป็นไปในลักษณะของการบูรณาการทำงานร่วมกัน จึงมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการรวมพลังจากทุกหน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นผู้วิเคราะห์ความเหมาะสมในระดับพื้นที่ ตามหลัก zoning by agri-map กรมชลประทาน วิเคราะห์การใช้น้ำ กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการลงพื้นที่แนะนำเกษตรกรใช้นวัตกรรมในการปลูกที่เหมาะสม ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อสำหรับเป็นต้นทุนในการปลูก กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้รวบรวมผลผลิต และกำหนดจุดรับซื้อ โดยมีการดำเนินการร่วมกับสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ไทย และสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย โดยทั้งหมด ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน

สำหรับด้านการตลาด วางระบบให้สหกรณ์การเกษตร เป็นผู้ขับเคลื่อนหลักในการดำเนินโครงการ ตั้งจุดรับซื้อทั้งหมด 324 จุด แบ่งเป็น จุดรับซื้อของสหกรณ์ 292 จุด และจุดรับซื้อของเอกชน 32 จุด ครอบคลุม

พื้นที่ 386 อำเภอ ใน 37 จังหวัด ขณะนี้ ราคาเฉลี่ยของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ความชื้น 14.5 % อยู่ที่ 8.29 บาท ซึ่งเป็นราคาที่เกษตรกรพึงพอใจ